Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. No. 42. JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 4, 1997. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 4-го БЕРЕЗНЯ 1997 р. Ч. 42. РІК CIV.

УРЯД ЗМІНЮВАТИМЕ СТРУКТУРУ ЕКОНОМІКИ

Київ. — Прем'єр-міністер Павло Лазаренко сказав 27-го лютого на засіданні Кабінету Міністрів, що головним завданням Уряду стає реструктуризація економіки, бо без цього неможливий її розвиток, повідомила УНІАР.

„Я повністю підтримую реструктуризацію в народно-господарському комплексі. Настав час таких рішень", — зазначив П. Лазаренко, виступаючи після віцепрем'єр-міністра Віктора Пинзеника, який назвав основною причиною дебіторської і кридеторської заборгованости підприємств відсутність структурних перетворень в економіці.

Прем'єр підкреслив, що недавні зміни в економічному бльоці Уряду стали результатами кардинальної аналізи ситуації.

Як відомо, цього місяця Президент Леонід Кучма позвільняв кілька міністрів, сподіваючись покращити економічне становище в країні. Він також оголосив боротьбу з корупцією.

На засіданні П. Лазаренко визначив віцепрем'єрів і міністрів, особисто відповідальних за підготову конкретних рішень з різних напрямків структурної реформи. „Маємо повну аналізу, маємо багато пропозицій, — сказав він. — Потрібно в короткі терміни підготувати відповідні рішення".

На нараді розглянуто також заходи щодо реформування системи охорони здоров'я в Україні. Кабінет Міністрів прийняв ряд постанов, спрямованих на покращання функціонування галузі і скорочення бюджетних витрат. В документах наголошено, що таке скорочення не погіршить якости медичної допомоги.

Співпрацюють військовики України і Словаччини

Київ (УНІАР). — Тут 26-го лютого з одноденною візитою перебувала делегація збройних сил Словаччини, очолювана начальником штабу військово-повітряних сил та повітряної оборони словацької армії генералом Штефаном Гомбіком.

Вислідом переговорів вищого словацького військовика із заступником міністра оборони України, командувачем силами противоповітряної оборони України генералом Олександром Стеценком стало підписання протоколу про співпрацю між міністерствами оборони України та Словаччини в галузі противоповітряної оборони.

Документ сприятиме поширенню військової співпраці між сусідніми країнами.

В Альжирі зростає тероризм

Саїда, Альжир. — В цьому районі Альжиру ісламські екстремісти вбили 17 молодих людей. Бандити перехопили групу молоди на дорозі за містом, 400 кілометрів на південний захід від столиці, і всім перерізали горла.

У своїй недавній заяві Озброєна ісламська група, яка є головною організацією альжирських релігійних радикалів, повідомила, що у скорому часі розпочне нову хвилю терору. Невдовзі по тому в альжирському місті Буфарік вибухла бомба, вбивши одну особу і поранивши понад 10.

Озброєна ісламська група взяла на себе відповідальність за вибухи бомб і масові вбивства в десятках міст і сіл. При цьому бойовики знищують не тільки представників світської влади, але навіть їхніх далеких родичів.

Цими днями альжирська армія, підтримана гелікоптерами і броневиками, здійснила облаву в околицях міста Бліда. Під час операції вбито понад 200 терористів.

В Албанії хаос поширюється

Тірана, Албанія. — Всенародні протести населення цієї найбіднішої в Европі країни та не-спроможність уряду їм протидіяти довели до того, що в неділю, 2-го березня, проголошено в країні надзвичайний стан.

Уряд взагалі втратив будь-яку контролю в південній частині країни, де розлючені демонстранти зі зброєю почали розбивати військові склади, палити будинки, грабувати банки і крамниці. Запровадження надзвичайного стану, який забороняє людям збиратися гуртом з більше як чотирьох осіб і надає право „всім силам" армії, поліції та таємної державної служби безпеки цьому протидіяти, уважається, останнім засобом президента Салі Беріші, зберегти бодай частинку контролю в країні. У суботу, 1-го березня, С. Беріша, намагаючись „розв'язати існуючі проблеми", повідомив про резиґнацію прем'єр-міністра Алєксандра Мексі та його кабінету, але це в ні-

(Закінчення на стор. 4)

Закінчилася конференція з миротворчих навчань

Київ. — За повідомленням УНІАР, 26-го лютого в Києві закінчила працю міжнародна конференція з плянування миротворчих навчань "Сі бріз — 97", які мають відбутися на території України від 25-го до 31-го серпня цього року.

Подібні навчання відбулися минулого року в ЗСА. Взяти участь у цьогоріч-них запрошено понад 10 країн, однак принципову згоду на спільні маневри покищо дали військовики ЗСА, Болгарії, Греції, Італії, Туреччини та Румунії. Спостерігачами в навчаннях будуть представники Франції, Великобританії, Канади і Албанії. Неясним щодо участи в "Сі брізі" є становище Росії.

Головна пляпуюча конференція щодо переведення згаданих навчань відбудеться 14—19-го квітня. На ній державиучасниці обговорять питання кількости учасників, тактику і різного роду забезпечення навчань.

Померла Л. Морозова

Гантер, Н. Й. — В суботу, 1-го березня померла у лікарні в Гадсоні довголітня мешканка Гантеру, художник, корифей українського мистецтва XX століття св. п. Людмила Морозова на 90-му році свого трудолюбивого життя.

Л. Морозова

Л. Морозова, уроджена Києва, закінчила там мистецький інститут і була улюбленою ученицею Федора Кричевського. З 1951 року перебувала в ЗСА спершу викладаючи в Товаристві мистецтва у Квінсі, Н. Й., а відтак, переїхавши до Гантеру, працювала там над численними картинами, що прикрашують тепер музейні та приватні колекції в Европі, Австралії, Канаді та ЗСА.

З питоменною її щедрістю зложила велику суму гроша на відбудову собору св. Михаїла в Києві, а її останньою волею було, щоб до Києва перевезти її тіло і там поховати.

Ще в липні 1996 року гантерська громада влаштувала Л. Морозовій теплє 89-річчя, на яке зібралися численні її звеличники, щоб привітати сеньйорку українських художників. Там теж присутні дізналися від Л. Морозової, що усі гроші з продажу картин вона передає на Михайлівський собор у Києві.

В п'ятницю, 7-го березня, о год. 7-ій вечора відбудеться прощання покійної в Aston-Basagic Funeral Home, Hunter, N. Y., а похоронні відправи відбудуться в гантерській церкві св. Івана Хрестителя в суботу, 8-го березня, о год. 11-ій ранку.

Газета розкриває крадіж голови колгоспу

Миколаїв (УНІАР). — "Усім колгоспом на колінах просимо вас створити комісію в нашій справі й не перекладати вирішення її на місцеву владу". Лист з таким проханням надійшов до тижневика "Українська Південь". Вказується на кричущі факти безгосподарності й розкрадання колективної власности з боку голови колективного сільсько-господарського підприємства (КСП) "Україна" Арбузинського району Миколаївської области Миколи Омельченка.

Майже півтора року, не отримуючи заробітні і дивлячись на те, як поряд із звинуваченнями щодо незалежности України та її Уряду керівництво КСП розпорядяється колективною власністю, члени колгоспу після безрезультатного звернення до обласної прокуратури надіслали листа до редакції "Українського Півдня".

На звітних зборах 26-го лютого члени КСП "Україна" поставили вимогу розглянути питання про паювання земель колективної власности на тій підставі, що землі колективних господарств використовуються безгосподарно і не на користь селян, ще менше для самого голови КСП.

Спротив паюванню з боку голови зламано голосуванням "за" 250 членами колективного господарства. Активісти селянського руху під час боротьби за свої права стали членами районної організації НРУ.

Створено книгу культурної спадщини

Київ (УНІАР). — Українське Товариство Охорони Пам'яток Історії та Культури створило "Червону книгу культурної спадщини".

До її сторінок потраплятимуть перлини національної культури, над якими вже сьогодні нависла загроза спотворення, руйнації або ж повної втрати.

Це зроблено для того, щоб запобігти повній втраті національного культурного надбання, намагаючись привернути увагу широкої громадськости та вищих установ державної влади до катастрофічного стану пам'яток.

Заборонили лазити на піраміду

Каїр, Єгипет (ПАП). — 73 ліцеїсти та шкслярі поранені, в тому числі 37 тяжко, під час спинання на відому піраміду Геопса в Гізі недалеко від Каїру. До випадку дійшло, коли єгиптяни, відзначаючи закінчення місячного посту рамадану, організують у тій околиці численні прогулянки та відпочинкові забави.

Спинання на піраміду, колись улюблений спорт туристів і самих єгиптян, вже від певного часу заборонено, щоб запобігти нещасним випадкам та водночас нищенню пам'яток старовини. Проте на молодь, як видно, заборона не діє.

Піраміда Геопса є висока на 137 метрів.

Створено Крайовий комітет для відзначення 50-річчя Акції „Вісла"

Ню Йорк, Н. Й. (О. Труш). — В суботу, 22-го лютого ц. р. в приміщеннях УККА в Ню Йорку відбулися наради для створення Крайового комітету, щоби гідно відзначити 55-річчя заснування УПА, 50-річчя рейду частин УПА на Захід і 50-річчя Акції „Вісла". В цих нарадах взяло участь 32 особи, які репрезентували 25 організацій.

Результатом нарад було створення Крайового комітету, який матиме за завдання організувати і перевести повище намічені історичної ваги річниці, а особливо 50-річчя горезвісної Акції „Вісла", ціллю якої було цілковите знищення українського населення на Лемківщині, Надсянні, Холмщині і Підляшші і тим самим здійснити остаточну розв'язку українського питання в Польщі. Акція „Вісла" розпочалася 28-го квітня 1947 року, якраз 50 років тому.

(Закінчення на стор. 3)

Людина тисячі задумів

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Д-р Осип Мороз відомий добре українській громаді тут, але передусім в Україні із своєї широкої активности не лише безпосередньо в найближчій йому ділянці — економіці, але радше у широкому розумінні економіки і відповідного господарювання людськими силами та у їхньому використанні.

Інформації, що він їх нам постачає про свою активність, виповнюють грубу течку та дослівно майже з кожним місяцем зростають.

Важко вже сьогодні навіть порахувати нам скільки разів він за цих п'ять років самостійности України відвідав свою батьківщину, щоб допомагати

Д-р О. Мороз

власне у наладнанні адміністрації державою та тими силами, що до того покликані. Він постійно навчає нові кадри осіб як поліпшити різні державно-адміністраційні процеси, що їх переживає молода держава, і дораджує, як найбільше ефективно працювати.

Але тим разом він заходить до нас, щоб розповісти про свою дорадницьку працю на жаль не серед українців, а на американському університеті Болгарії, де він перебував в останніх місяцях 1996 року, щоб саме там бути до-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

МІТИНҐ ПРОТЕСТУ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут з ініціятиви обласної організації Народного Руху України відбувся мітинг протесту проти порушення конституційних прав людини. Учасники мітингу схвалили резолюцію і звернення до Президента України Леоніда Кучми, голови Запорізької обласної державної адміністрації Вячеслава Похвальського та голови міського виконавчого комітету Олександра Головка з рядом вимог. Серед них вимагається: скоротити вдвічі державний управлінський апарат на всіх рівнях виконавчої влади та з 1-го березня 1997 року ввести мораторій на видачу платень усім вищим урядовим особам України.

БОРГИ ЗРОСТАЮТЬ

КИЇВ. — Тут на засіданні міжвідомчої комісії з питань контролі за своєчасністю виплати заробітньої платні, пенсій і стипендій перший віцепрем'єр-міністер України Василь Дурдинець сказав, що тенденція зростання заборгованости у більшості областей зберігається. Основна причина цього, на думку В. Дурдинця, — незбалянсованість бюджетів усіх рівнів, необгрунтоване завищення дохідної частини бюджетів. В. Дурдинець відкинув, як необ'єктивні, звинувачення на адресу Уряду, оскільки більшість виплат здійснюється з місцевих бюджетів. Перед обласними керівниками поставлено чіткі вимоги зменшити число працівників установ, яких утримується за рахунок бюджету.

О.МОРОЗ ЗУСТРІВСЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз відвідав Київський Педагогічний Університет, де зустрівся зі студентами та викладачами. "Парлямент ухвалить бюджет і розгляне всі податкові закони, пакет яких запропонував Уряд", — запевнив О. Мороз. Проте, пояснив він, Верховна Рада не ухвалюватиме пакет загалом, оскільки в кожному окремому документі є чимало "небезпечних моментів". Наприклад, законопроєкт про стабілізацію економіки суперечить майже 70-ом законам. За словами О. Мороза, він скерував листа Президентові з проханням підказати прем'єр-міністрові Павлові Лазаренкові "де краще сидіти — в Уряді чи парляменті". О. Мороз застеріг молоде покоління від поширення НАТО на схід, а на запитання чи висуватиме свою кандидатуру на майбутніх президентських виборах, відповів, що про це покищо не думав.

ПРИБУВ ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

ОДЕСА. — До порту Одеса 25-го лютого прибув італійський фреґат "Люпо". Відбулася зустріч керівників області з командуванням італійського корабля, а пізніше італійських моряків прийняли моряки Одеського гарнізону. Під час зустрічей обговорено питання співробітництва між фльотами обох країн. Громадяни міста мали нагоду відвідати італійський корабель.

ГОТУЮТЬ ЗАГАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ СТРАЙК

КИЇВ. — Керівники регіональних організацій Незалежної Профспілки Гірників України (НПГУ) оголосили, що в середині березня розпочнеться загальний страйк, до якого вони змушені вдатися через несплату зарплатні шахтарям. НПГУ плянує закликати до участи у страйку також і робітників Криворізького залізнорудного басейну. На з'їзді керівників металюргійного комплексу України також йшлося про те, що держава заборгувала металюргам 186 млн. гривень. Металюргійний комплекс України складається з 300 підприємств, на яких працюють 500,000 робітників. Його продукція становить третину виробництва усієї промисловости України, при чому 80 відсотків їхнього експорту іде до Росії.

ЗАЯВА КУН

КИЇВ. — Конгрес Українських Націоналістів оприлюднив заяву з приводу проведеного у Дніпропетровському 20-21-го лютого з'їзду "Союза совєтських офіцеров". Ця проімперська організація діє на території всіх держав, які колись входили до СССР, і ставить за мету повалення конституційного ладу та встановлення комуністичної диктатури. У заяві наголошено, що ця організація вже довший час напівпідпільно діє під керівництвом Москви на території України, її члени накопичують зброю, складають пляни захоплення влади, пропагують ворожу ідеологію, вербують українську молодь, а правоохоронні структури не вживають ніяких заходів для припинення згаданих дій. КУН протестує також проти широкої кампанії, яку розгорнули ліві сили в Україні проти членів ОУН-УПА. Автори заяви закликали Президента і Верховну Раду України не допустити чергової комуністичної провокації, "червоного заколоту".

ДЕЛЕҐАЦІЯ НРУ ПЕРЕБУВАЄ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

КИЇВ. — 12 представників Народного Руху України перебуватимуть від 2-го до 10-го березня у Великобританії на запрошення Консервативної партії. Очолює делегацію заступник голови Руху Володимир Черняк. Метою поїздки є ознайомлення з працею найавторитетнішої в Европі партії. Після зустрічей у Лондоні гості з України роз'їдуться в чотири виборчих округи в різних регіонах країни, де вивчатимуть працю низових структур партії. Протягом минулого року у Великобританії побували майже 40 членів НРУ, а представники Консервативної партії провели в Україні низку своїх семінарів про діяльність політичних партій та депутатів.

СТВОРЯТЬ ЩЕ ОДНУ ДЕРЖАВНУ АКЦІОНЕРНУ КОМПАНІЮ

КИЇВ. — 28-го лютого на нараді в секретаря Ради національної безпеки та оборони Володимира Горбуліна прийнято рішення про створення державної відкритої акціонерної компанії з використання військово-транспортних літаків Міністерства Оборони України. Ця компанія займатиметься комерційними перевезеннями. Командувач військово-повітряними силами Збройних Сил України Володимир Антонець заявив, що скоріше всього в компанії буде 20—25 літаків. Більшість прибутків буде йти на фінансування потреб Міністерства Оборони України.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 27-ГО ЛЮТОГО, офіційні чинники Пентагону повідомили, що записки в справі хемічної зброї та її наслідків проваджені під час війни в околицях Перської затоки 1991 року, котрі зберігалися в двох окремих місцях, десь загубилися. Звіт Департаменту оборони стверджує, що після вичерпного слідства його слідчим вдалося віднайти тільки 36 сторінок з усіх 200. Ще минулого року ходили поголоски про пропавші папки зі згаданими матеріялами і це дуже занепокоїло ветеранів, які повернулися хворими звідтіль. Ветерани підозрівають, що в Пентагоні, зумисно „загубили" папки щоб не було доказів, що їхній стан здоров'я пов'язаний саме з перебуванням там.

ГОЛОВА СЕНАТСЬКОЇ КОМІСІЇ в справах розвідки підкреслив минулого четверга, 27-го лютого, що коли не отримає всіх документів від ФБІ про президентського номіната на становище директора СІ-Ай-Ей Антоні Лейк, то не буде починати в його справі сенатських переслухань. Вимога республіканського сенатора Ричарда Шелбі з Алабами була підтримана провідником сенатської більшости Трентом Лоттом і республіканським сенатором з Тексасу Биллом Греммом.

У СВІТІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 27-ГО лютого, в Ірляндії введено в життя перший закон, який дозволяє на розвід. Закон був схвалений референдумом у листопаді 1995 року, незважаючи на сильну опозицію римо-католицької ієрархії країни. Закон дозволяє особам з розбитих подруж розлучатися і знову одружуватися, коли вони вирішать, що співжиття не є можливим і в суді докажуть, що справи майна і опіки дітей полагоджено. Згідно з офіційною урядовою статистикою, в Ірляндії, котра була останньою країною в Европейському союзі, де дозволено розвід, принаймені 80,000 осіб належать до категорії розбитих супруг.

ЧЛЕНИ ВІДЕНСЬКОЇ ФІЛГАРМОНІЇ, досі виключно чоловічого співтовариства, таки піддались впливам сьогоднішнього модерного світу і на надзвичайних зборах в четвер, 27-го лютого, вирішили до свого музичного гурту, як рівноправного члена з усіма правами і привілеями прийняти першу жінку. Цією щасливою особою стала гарфістка Анна Лєлькес, яка вже 26 років є одною із двох гарфісток Віденської філгармонії, але без прав формального членства та з ним пов'язаних прав — повної платні чи інших привілеїв.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Людина-герой

Вислів герой пояснюється — видатна своїми здібностями і діяльністю людина, що виявляє відвагу, самовідданість і хоробрість. Саме до таких без будь-яких вагань, можна зарахувати того, що 5-го березня 1950 року віддав своє, ще повне сподівань, життя у боротьбі за кращу долю України та її народу. Своєю самовідданою жертвою Роман Шухевич — Тарас Чупринка наблизив для нас усіх отой незабутній день 24-го серпня 1991 року, коли то по цілому світі рознеслась віками та поколіннями очікувана вістка про те, що Україна стала незалежною державою.

Роман Шухевич — пластун-мандрівник, піяніст, спортовець, інженер-технік, підпільник, вояк, генерал-хорунжий Тарас Чупринка, головний командир УПА, голова Генерального Секретаріяту та генеральний секретар військових справ УГВР, голова Проводу ОУН в Україні народився 1907 року в містечку Краковець, у західній частині Яворівського повіту, на польсько-українському пограниччі. Дитинство проминуло в батьківському домі, де мовчазний Роман часто прислухався до розмов дорослих про славне минуле українського народу та його багатовікову боротьбу. Будучи учнем Української Академічної Гімназії у Львові, стає пластуном і бере активну участь в праці Пласту. Згодом стає членом УВО-ОУН, бо вірить в те, що тільки власними силами у боротьбі можна здобути віками вимріяну волю. Крім того, він знає, що тільки здорова, здисциплінована і самовіддана людина може досягти успіхів у будь-якому почині, тому гімназійні та перші університетські роки поза наукою присвячує Пластові, музиці та спортові. У Пласті вчиться того, що найбільше потрібне воякові — слухати та виконувати накази пластового проводу. В музиці, крім насолоди, знаходить можливість виховати самодисципліну, а у спортових змаганнях вчиться чесної гри. Мабуть, всі ці в юності плекані Романом прикмети виробили у цього з непересічною інтелігенцією молодого чоловіка можливості тонкого відчуття кожної ситуації, котрі в майбутньому, як і пластові мандрівки по Карпатах і околицях Львова, не раз ставали в пригоді Головному Командирові УПА Тарасові Чупринці. Про його підпільну діяльність, ув'язнення польською владою, боротьбу на Закарпатській Україні, повернення до Львова і марш на Схід, а вкінці збройну битву з обидвома поневолювачами української землі, Сталіном і Гітлером, годі розповісти кількома реченнями у передовиці — його небуденні осяги належать загальноукраїнській історії. Він без сумніву є гідним представником тієї дефініції героя — видатної своїми здібностями і діяльністю людини, що виявила відвагу, самовідданість і хоробрість.

У нашому сьогоденні кінцевих років XX віку, слово герой у всецілому його значенні починає звучати досить банально і архаїчно, зокрема коли чим раз важче приходиться знаходити живі приклади таких особистостей. А ще, здається, так недавно, бо й не минуло пів століття, коли то цілі покоління молоді виховувалися саме на прикладах таких живих героїчних постатей своїх ровесників чи старших друзів. Вони не потребували шукати героїв до наслідування серед казкової фантастики чи пропагованих силоміць штучно створених велетнів доби, що ще за життя швидким темпом відходили в забуття.

Нинішнє молоде покоління не має справжніх прикладів героїв, героїзму чи хочби правдивої людяності, бо живе у світі, котрий не надто сприяє здоровим і моральним чеснотам.

У сьогоднішньому світі — незалежно від міри демократизму держави — всуціль бачимо, що ті, котрі мали б бути прикладом, топляться у власному самолюбстві та — егоцентризмі, для них немає жодних святостей, все зводять до буденного матеріялізму власних амбіцій. Вони хоч і займають визначні становища в громаді чи державному керівництві, ніяк не відповідають критеріям типу людини — героя. Вони такі нікчемні у своєму себелюбстві, що не мимохідь викликують непошану. Як невимовно важко приходиться молодим людям наших днів зводити боротьбу з цими багатоголовими драконами зматеріялізованого світу, котрий постійно їх манить у свої нетрі короткотривалими обіцянками.

Все ж таки, незважаючи на всі життєві застави модерного світу, це молоде покоління нашого часу таки шукає своїх героїв, вони мабуть інші, як були герої їхніх попередників, але існує бажання стреміти до кращого, до героїчного самовіддання у мирній боротьбі за краще завтра.

Володимир Звіглянич

УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА І ЗАХІД

Дані офіційної економічної статистики, опубліковані Міністерством Статистики України за дев'ять місяців 1996 року, свідчать про те, що одужання української економіки ще перед нами.

Спад продовжується

Незважаючи на те, що економіка України у порівнянні з відповідним періодом минулого року у цілому трималася трохи краще, вона все ж продовжує падати в абсолютному відношенні. Валовий національний продукт (ВНП) впав на 10 відс. (для порівняння — у Росії відповідний показник становить 6 відс.). Випуск промислової продукції зменшився на 4.3 відс. обсяг роздрібної торгівлі — на 11.4 відс., а обсяг послуг населенню — на 11.5 відс. Тобто уповільнення темпів економічного зростання загалом та промислового, зокрема, не призвело до відпливу робочої сили з індустріяльного сектору до сфери послуг. Як відомо, у сучасних ринкових економіках переважна більшість працюючих зайнята саме у сферах обслуговування, рівень споживання товарів тривалого вжитку та купівлі-продажу нерухомости є важливішим економічним показником, аніж вироблення сталі та вугілля на душу населення. Така рубрика покищо відсутня в українській економічній статистиці; між тим її доцільно запровадити, щоб привести у відповідність з міжнародними стандартами.

Єдине досягнення

Фінансова стабілізація залишається покищо єдиним досягненням української економіки. Рівень інфляції за дев'ять місяців 1996 року становить 34.8 відсотка. Це дозволило Урядові України ввести грошову одиницю — гривню, курс якої до доляра покищо вдається тримати більш-менш стабільним — на рівні 1.82 гривні за доляр, (2-го вересня — дата введення гривні — курс був 1.72 гривні за доляр). Але є підстави припускати, що Урядові не вдасться втримати цю стабільність, яка, до того ж, більше стимулює закордонних експортерів до України, аніж вітчизняного виробника, і курс гривні поступово знижуватиметься у 1997 році, відповідно до рівня інфляції, тобто до рівня 2-3 гривні за доляр. Загальний рівень зовнішньої торгівлі продовжував зростати за дев'ять місяців 1996 року і перевищив 19 блн. дол.

Невтішні цифри та факти

Промислове виробництво за дев'ять місяців 1996 року зменшилося на 4.3 відсотка у порівнянні з відповідним періодом 1995 року. Найбільше падіння (40 відс.) було у промисловості будівельних матеріялів; легкій індустрії (25 відс.), та харчовій промисловості (16 відс.). Занепад виробництва будівельних матеріялів — це криза у спорудженні нових житлових будинків та сповільнення темпів створення повноцінного ринку житла — цієї неодмінної умови ринкової економіки в Україні.

Паралельно зі зменшенням індустріяльного виробництва спостерігалося зростання оптових цін в індустріяльному секторі. Ціни зросли на 14.7 відс., при чому найбільше зростання (24.3 відс.) було у машинобудівельній індустрії; у виробництві будівельних матеріялів — 22.3 відс. Повільніше ціни зростали у харчовій індустрії та виробництві палива, відповідно 3.5 відс.

Ситуація в аграрному секторі відображає фактичну відсутність будь-яких змін там, пов'язаних зі змінами прав власности на землю та реформуванням колгоспного устрою. Валовий обсяг виробництва сільсько-господарської продукції впав на 14 відс. за дев'ять місяців 1996 року у порівнянні з відповідним періодом 1995 року. На жовтень 1996 року Україна зібрала 21 млн. тонн зерна (у 1995 — 29 млн. тонн) при чому впала також цифра врожаї з гектара землі — 20.5 центерів з гектара цього року до 25.7 цт/га у 1995 році.

За дев'ять місяців 1996 року українські сільсько-господарські підприємства усіх форм власности виробили 2.3 тонн м'яса та птиці (10 відс. до 1995 року), 12.8 млн. тонн молока (9 відс.), 7.4 блн. яєць (6 відс.) та 9.200 тонн шерсті (33 відс.) Значно зменшилося поголів'я великої рогатої худоби (11 відс.), овець (27 відс.) і свиней (4 відс.). Разом з тим оптові ціни на аграрну продукцію зросли на 14 відс. (59 відс. у 1995 році).

Відомо, що проблема енергетичної незалежности України від Росії належить до стратегічних пріоритетів економічної безпеки. Вона ще далека від свого вирішення. Виробництво енергоресурсів зменшилося на 13 відс. у порівнянні з відповідним періодом 1995 року. Виробництво вугілля зменшилося на 17.9 відс. (52.5 млн. тонн); виробництво нафти (включаючи газовий конденсат) зменшилося на 1.1 відс. становлячи трохи більше трьох млн. тонн. Трохи збільшилося виробництво природнього газу — на 1.1 відс. (13.6 блн. кубометрів). Виробництво електроенергії на теплових та гідроелектростанціях впало на 16 відс., тоді коли виробництво електроенергії на атомних станціях збільшилося на 15 відс.

Разом з тим ці втрати певною мірою компенсувалися зрослим обсягом зовнішньої торгівлі, що досягнув рівня 19.2 блн. дол. (на 43.3 відс. більше, ніж у 1995 році). Експорт зріс на 36.7 відс. (9.3 блн. дол.), тоді коли імпорт збільшився на 50 відс. (9.3 блн., дол.). Негативний баланс торгівлі становить 585 млн. дол. Зростання зовнішньої торгівлі при падінні виробництва відображає тенденцію перетворення України на перевальну базу товарів закордонного виробництва та зростання прошарку населення, зайнятого торговельним бізнесом.

Ще є куди падати?

Процес позитивних зрушень в українській економіці ще не почався, вона не досягла ще межі занепаду, який, можливо, станеться через два-три роки. Низька (порівняно) інфляція при зменшенні ВНП та індустріяльного виробництва таїть у собі небезпеку відсутности стимулів капіталовкладень та прискорення структурної перебудови виробництва, без чого неможливий розвиток виробництва конкурентоспроможної продукції та відкритости українського ринку. Як наслідок, країни колишнього СССР (які самі не подолали свої економічні кризи) все ще залишаються головними торговельними партнерами України — 55.3 відс. експорту та 62 відс. імпорту. Росія залишається найбільшим торговельним партнером, на якого припадає 41.9 відс. загального експорту та 43.1 відс. загального імпорту. Для порівняння, на ЗСА — найбільший торговельний партнер України поза межами СНД — припадає 2.6 відс. експорту та 2.8 відс. імпорту. Країни Східньої Европи та Балтії починали своє економічне одужання з переорієнтації своїх експортно-імпортних операцій з Росії та країн РЕВ на західні ринки. Існує навіть пряма залежність між темпами цієї переорієнтації та темпами економічного зростання у відповідних країнах Східньої Европи. Загальна закономірність тут є така, що країна-донор мусить постачати у країну-споживача прогресивні технології, капіталовкладення, а не енергію та еквіваленті за якістю товари (консервативна парадигма), як це превалює тепер у російсько-українських торговельних зв'язках.

Покищо Захід підтримує Україну

У грудні 1996 року західні уряди та фінансові організації побіцяли Україні 2.2 блн. дол. позичок для фінансування більшого, ніж очікувалося, бюджетного дефіциту. Високопоставлений американський урядовець сказав, що міжнародне співтовариство готове підтримати українські програми реформ п'ятьма більйонами долярів протягом наступних трьох років. МВФ оголосив, що західні уряди майже задоволили потреби України на наступний рік. МВФ погодився надати суму позичок, що перевищує первісну суму один блн. дол. Світовий банк надає Україні позичок на 750 млн. дол. Окремо будуть надані торговельні кредити на суму 1.1 блн. дол. Як відомо, очікуване збільшення бюджетного дефіциту у 1997 році з запланованих 2.3 відс. до 4 відс. змусило Уряд України звернутися до Заходу, який покриває зараз половину витрат, пов'язаних з цим збільшенням. Іншу половину Уряд плянує покрити за рахунок неемісійного фінансування бюджетного дефіциту шляхом випуску цінних паперів та їх продажу як на зовнішніх, так і внутрішньому ринках. Україна також потребує західньої підтримки для сплати зовнішніх боргів (1.4 блн. дол.) у 1997 році. Деякі сумніви у відданості Президента Леоніда Кучми програмі реформ у західніх кредиторів викликало призначення знову Анатолія Гельчинського на пост

(Закінчення на стор. 3)

Євген Кальман

Метеорити, астероїди, комети

Останніми часами преса, радіо і телевізія приділили багато уваги подіям, що можуть статися у зв'язку зі зударом нашої Землі з астероїдом, кометою або навіть із великим метеоритом. Навіть було зроблено два телевізійні фільми на цю тему: „Три хвилини перед зударом" і „Астероїд".

У першому фільмі астрономи, подружжя Шумейкери й аматор-астроном Леві, розповідають про відкриття нової комети „Шумейкер — Леві", про роздріблення комети на багато кусків й зудар із Юпітером. Другий фільм, „Астероїд", більш драматично-фантастичного характеру, але базований на наукових даних, показує наслідок зудару астероїду із Землею. Заключне слово цього фільму було: „Не чи це може статися, але коли воно станеться".

Хочу коротко описати про метеори, астероїди й комети, щоб читачі мали кращу уяву про цих, де вони знаходяться й яку шкоду можуть зробити в наслідку зустрічі із нашої Землею.

Кожен з нас мав нагоду бачити „падаючу зірку", мовою астрономів — це метеор, падає їх щодня на землю дуже багато, приблизно 100 тонн на добу. Пересічний розмір тих метеорів прівняно малий, приблизно як горошинка й важить пару грамів, хоч часами вони досягають величини сотні чи тисяч кілограмів. Метеори бувають кам'яні або металеві. Середня швидкість падіння метеора — 25-40 кілометрів на секунду. Більшість із них згорає ще високо над землею, більші з них падають на землю лише із розтопленою поверхнею. Метеори розкидані по просторах нашої сонячної системи, хоч деякі із них пов'язані із колишніми кометами й рухаються по їхніх старих орбітах.

У зв'язку із тим, що метеори згорають перед тим, як впасти на землю, смертних випадків чи поранень зареєстровано лише кілька: було пошкоджено пару будинків, авт. А що станеться, якщо впаде метеор вагою кілька тисяч кілограмів або й більше? Найбільший метеорит, що зберігся після удару із землею, знаходиться в Південній Африці й важить приблизно 80 тонн. Приблизно 50,000 років тому великий метеорит зударився із землею в стейті Арізона й вирив кратер більше ніж один кілометр в промірі, а глибиною приблизно 200 метрів. Тунгуський метеорит у Сибіру, що зударився із землею у 1908 році, знищив ліс у промірі 30 кілометрів, людських жертв не було, місцевість падіння в тих часах не була заселена. Багато кратерів космічного походження збереглося на Землі, а ще більше були знищені тектонічними й іншими ерозійними процесами. З огляду на те, що наш сателіт Місяць не має атмосфери й там відсутні тектонічні процеси, всі космічні зудари залишилися на поверхні Місяця такими, як вони були після зудару. Так, правдоподібно, виглядала б наша Земля, якби ті всі кратери не були знищені протягом довгих віків.

У соняшній системі, крім всім відомих дев'яти плянет, існують ще „малі плянети" або астероїди. Розмірами астероїди бувають різні, найчастіше — це малі й більші кам'яні брили, решта мають сферичну форму й найбільший має промір 914 кілометрів. Майже всі астероїди знаходяться в орбітах між Марсом та Юпітером, хоч кілька з них наближаються до Сонця навіть ближче, ніж плянета Маркурій, це означає, що вони перетинають орбіту Землі. Всі тіла соняшної системи гравітаційно залежні від Сонця, центру нашої системи, а також частково від інших плянет, особливо велетнів Юпітера і Сатурна.

Є теоретично можливо, що один із астероїдів під впливом гравітаційної сили однієї із плянет змінить свою орбіту й наблизиться до Землі, де гравітаційна сила й притягне малого астероїда і спричинить зудар. Це не вигадка, такі зудари були в минулому, правдоподібно — п'ять або шість, під час яких вигинуло 75 відсотків тваринного світу Землі. Один із найновіших зударів стався при кінці Мезозойської ери, приблизно 65 мільйонів років тому. Наслідки того зудару були трагічні для більшости тварин, загинули всі динозаври. Найновіші досліди зудару цього астероїда („Ню Йорк Таймс" з 18-го лютого 1997 року), стверджують, що космічне тіло більших розмірів зударилося із Землею на узбережжі Юкатанського півострова в Мехіко. Свердління морського дна на глибині 2.5 кілометра доказує наслідки зудару

(Закінчення на стор. 3)

Г. Мачтет

Могила

(Скорочено, переклала з російської Тамара Сидоряк)

Григорій Мачтет (1852-1901) народився у Луцьку, помер у Ялті. По батькові він нащадок англійця Мансфеда, котрий служив у шведському війську і попав у полон під Полтавою. По матері — близький до польської шляхти. Учився у немирівській і кам'янець-подільській гімназіях, але був позбавлений права навчання за народницькі ідеї. Виїхав до Америки і пробув там два роки, працюючи на чорних роботах. Повернувшись, коротко учителював на Волині. Брав участь у народницькому русі, за що опинився на засланні в Архангельській губернії, а потім у Сибіру. У 1884 році повернувся із заслання. Жив на Кавказі, в Одесі, Житомирі, Києві. Зустрічався з М. Коцюбинським, Лесею Українкою. Перші твори Мечтета почали появлятися вже у 1875 році. До них належали оповідання про життя в Америці і у Сибіру („По білому світу"). Цікаві його оповідання на українські теми: „По Україні", „І один у полі воїн" та інші. Твори Мачтета перекладено на багато мов, включно з англійською, німецькою, данською, чеською, болгарською та іншими. Твори на українські теми насичені любов'ю до України і її народу. Сина Мачтет назвав Тарасом, котрий, до речі, теж був поетом.

...Нарешті бричка підв'язана, скріплена, на що Лейба пожертвував куснем мотузяних віжок, і ми знову тягнемося з гуркотом, скрипом і цоканням, підіймаючи густі хмари пилюги. І ось, на щастя, пилюга уляглається, зникає. Ми заїжджаємо на в'язкий жовтуватий пісок і тягнемося ще повільніше, ледь-ледь посуваючися вперед, не дивлячись на завзяте Лейбине цокання і нещадне хльостання батогом. Гаряче сонце пече зверху, але попереду видніє пасмо лісу, темне і густе, у яке врізується пильна дорога, і усі ми стріпуємося, оживаємо, передбачаючи розкіш відживлюючої свіжости пахучого укриття лісу. Навіть напівживі кістлявi коні підбадьорилися і начебто намагаються додати кроку, хоч насправді це ніяк їм не вдається. Ще трохи нестерпної муки — і ми під покровом дрімаючого лісу.

І

Коні радісно вимахують хвостами і форкають. Наші очі, змучені сліпучим сонцем, відпочивають. Втомлені груди, пересохле горло, гарячі ніздрі і піднебіння жадібно п'ють життєдайне вогке повітря, просякнуте бальзамічними пахощами липи, лісної кашки, медунки і золотоцвіту. Десь відзивається самітня горлиця, десь уривчасто і несміливо посвистує малинівка, скачучи з гілки на гілку. І звідкись зовсім здалека, ніби пливучи пахучими повітряними хвилями, глухо доноситься грудне глибоке контральто: Ку-ку! Ку-ку! — мінорне і таємниче.

— Гарно! — виривається у мене нехотячи.

— Тепер гарно, а що тут було колись! — похитує головою Лейба. — Тепер, слава Богу, вирубали, а хіба такий тут ліс був?! На сто миль один ліс, аж за самий Київ. І що тут діялося! — хитає він головою.

— Що ж таке, Лейбо?

— Ай, що діялось! — говорить він напівобернувшись. — Скільки тут розбійників було... ні проходу, ні проїзду... Ще за панщини, коли я зовсім маленький був, та ще й раніше — за козаків, коли й діда на світі не було!.. Ай, скільки тут і панів, і жидів різали... Фа! — здригається Лейба, крутить носом і навіть спльовує з огидою.

Я знаю, що за ліси тут були. Я розумію, чому Лейба спльовує. В очах дрімучих лісах творилося джерело невичерпної енергії, з якою колись відстоював народ свої права і волю. З цих дрімучих тайників витікали ті невидимі і нечувані потоки, що зливалися разом у грізне море народних рухів, криваві хвилі котрого заливали часто увесь діл від Случі до моря, не зупиняючися ні перед чим. Таємними стежками тут пробиралися за порадами до Межигірського Спаса відважні ватажки і посланці із Запоріжжя. Тут збиралися ватаги Остряниці, — перше сильне народне військо, від якого здригнулися усі основи шляхетства. Тут зродилася і виростала та непоздержна енергія, з якою Дорошенко намагався направити діло Богдана. Звідси ринула пізніше страшна Коліївщина, ця остання народна буря, як остання конвульсія придушеного життя. Під таємним покровом цих дрімучих лісів сподвижники Гонти святили ножі для боротьби за свою правду і чекали умовного дзону. Він, цей таємний покров, у важкий час панщини, ховав усіх, хто не погоджувався з цією панщиною, хто так, чи інакше, рішався боротися з нею, навіть без надії на перемогу, і кого легенди і пісні підняли за це на недосяжну висоту народних захисників і борців. Так чи інакше, але ці дрімучі, мовчазні ліси жили колись бурхливим, неспокійним життям, брали участь у багатовіковій драмі-розплаті, у впертім протистоянні двох народів, двох різних партнерів, двох протилежних поглядів: шляхетства і народництва. Перше наступало, друге боронилося. І як у кожному протистоянні двох, „третьому", котрий якимсь способом умішується у чужий герць, завжди доводиться дуже скрутно. Так скрутно приходилося тоді дідам і батькам Лейби, для котрого усе це був тільки розбій і розбійники...

— Фа! — усе ще здригається Лейба, — Слава Богу, вирубали... Тепер, інакший мужик став, — покірний...

Так, вирубали... Минуле щезло і бур'яном поросло, але воно залишило свої могили і руїни, такі близькі серцю нащадків. Довгі літа потім на цих могилах і руїнах росли тільки мертві квіти старої ворожнечі і борні, незабутих порахунків і недовір'я, надаючи усьому усьому якогось безнадійного сумного вигляду. І тільки тепер з глибоких надр сирої чорної землі з'явилися інші паростки, інші сходи, — яскраві, як зелень плюща, що обвиває сірий камінь, на яких живим цвітом виростає вже зовсім інша ідилія, яку я бачив і який вторував жайворон, купаючись в блакиті, загрітій сонцем...

(Продовження буде)

Метеорити...

(Закінчення зі стор. 2)

астероїда, знаходять кусочки астероїда, також залишки тварин, що існували перед зударом, потім, приблизно 5000 років, ніякого життя й майже раптове відновлення нових організмів. Після зудару почалося дуже швидке поширення ссавців.

Також є можливість зудару Землі із кометою, хоч дотепер ще ніколи такого зудару не було. Коротенько про комети. Вони, як астероїди і плянети, рухаються повними орбітами навколо Сонця, час від часу наближаються до Сонця, а потім знову віддаляються. Деякі комети повертаються знову за певний проміжок часу, інші потребують сотні, а часом й тисячі років, щоб знову повернутися до Сонця. Деякі комети наближуються лише раз до Сонця, а після назавжди зникають у небесних просторах. Комета складається із голови, це переважно кам'яні брили й лід, та хвоста. Хвіст появляється лише тоді, коли комета наближається до Сонця. Хоч комета не зударилася із Землею що дотепер, така можливість існує. Комета Шумейкер — Леві, пролітаючи недалеко від Юпітера, під впливом сильного ґравітаційного поля Юпітера змінила свою орбіту й роздробилася на 21 більших кусків. При наступному наближенні до Юпітера всі ці куски, один за другим 16-го липня 1994 року вдаряли в Юпітер й залишали рани від зудару на довший час. Тисячі астрономів й сотні тисяч аматорів спостерігали ці зудари через телескопи. Це був перший раз в історії людства, що зудар комети із плянетою був зареєстрований на фільмах. Отже, бачимо, що зудар комети з плянетою є можливий, також можливе зіткнення із нашою Землею.

Ніхто не знає, коли подібні зудари з великим метеоритом, астероїдом чи кометою станується, але вони станується. Так збудований всесвіт. Подібні катастрофи ставалися в минулому на нашій Землі, з іншими плянетами нашої соняшної системи.

Між іншим, цього року буде видно, в раніших годинах на сході, нову комету, вона вперше з'явилася на небі, називається „Гейл — Боп". Заповідається, що комета буде дуже ясною, а найголовніше, що не передбачається нічого злого.

Людина...

(Закінчення зі стор. 1)

радником у всіх справах, що торкаються адміністрації та менаджменту цього університету.

— Чи можна від вас дещо довідатися про цей американський університет і як він там постав?

— Це діло „Міжнародної служби провідників підприємств" (International Executive Service Corps), в якій знаходиться ряд американських провідних мужів із ділянки великого бизнесу та провідні урядовці корпорацій, звичайно вже на пенсії, які своїм знанням та сво-їми фондами стараються приватними шляхами вишколити людей в інших країнах, гірше розвинених, як ті із ЗСА. Як бачите із карти та інформацій, що їх вам залишаю, діяпазон їхнього зацікавлення дуже широкий, зокрема в країнах Південної Америки, але також у Східній Европі. На жаль, Україна ще там не включена. Університет в Болгарії існує від 1991 року, а є в ньому тепер 24 професори болгарської національности і 37 американців. Ця американська організація, яку в скороченні звуть IESC, платить за усіх студентів що після іспиту прийняті на свого роду стипендії. Там навчається 620 студентів, з того 500 з Болгарії і 120 з різних інших країн. Немає нікого з України, а шкода, бо там навчаються виїмково здібні студенти, все проходить англійською мовою, а найкращі ґрадуанти ще й дістають стипендії на дальші студії в ЗСА.

— В якому характері ви там працювали?

— Мої виклади були призначені не для студентів, а для адміністрації університету саме із ділянки менаджменту і для способу фінансування цілої установи і професійної поради для тих, що його провадять. Аналіза цілого менаджменту та поради на його покращання були у підсумках моєї там двомісячної праці та пізнання обставин. Я подав все на письмі у звітах моєї праці і побачимо, як це прийметься. Маю вже запрошення на наступний рік. Університет просперує добре. Чи знаєте, що його річний бюджет є 7 млн. дол. і все це приходить із ЗСА, а радше від IESC? А ми могли б також мати подібний університет, якщоб добре про це старалися, а коли вже не університет, то принаймні там в Болгарії студентів-українців.

— Чую у вашому голосі жаль, а може заздрість, що ми тут позаду. Чи так?

— Безперечно. Знаєте, ми досі не вміємо використовувати можливостей, які існують, але які треба розшукувати та про них точно знати. Ми ж тут платимо податки як усі громадяни, то це дає нам право брати участь у різних задумах. Є ряд ресурсів, що їх не використовуємо, ані ми тут, ані наші земляки в Україні. А шкода. Треба мати холодне обдумання, що можна зробити в світі для себе і для інших, треба може більше руководитися розумом, як почуваннями. А ми завжди за почуванням, а тоді вони гаснуть як кожен солом'яний вогонь.

— Чи думаєте, що якось не вміємо найти пріоритету в теперішньому світі й тому тратимо багато нагод, зокрема так корисних для молодих людей?

— Так, це зокрема ясне тепер, коли формується українська нація наділі. Бачите, раніше був страх — він відійшов, а на його місці тепер нічого не лишилося. А ми якось не вміємо творити нові вартості та вчитися від інших, беручи позитивні моменти.

— Але ви часто відвідуєте Україну, щоб там, саме так як тепер в Болгарії, передати своє знання менаджменту та господарювання людськими і фінансовими ресурсами. Але може вдалося б і там дати підставу до подібного університету, як цей в Болгарії. Так, як ви кажете, все в ньому оплачуване американськими грішми.

— Коби це лише було можливе. Потрібна є зустріч двох культур, як ось тепер в Болгарії, де рівно побіч себе ідуть болгарська і американська. Правда, Президент України Леонід Кучма має комітет для організації науки, але фактично наукою займається Академія Наук, а в цілому можна ще багато, дуже багато в цій ділянці зробити. І тут можемо ми допомогти також із ЗСА, бо це поруч самозбереження наше найважливіше завдання. Саме тому я збираю людей, щоб переговорити і обмінятися думками з тими, що вже довго тут та прийняли тутешній спосіб думання. Пригадуєте, я післав вам до редакції перше число журналу „Висновки" організації „Синя стрічка" із списком тих, що бажають приступити до гурта.

— Ось бачите, як ми далеко зійшли із шляху розповіді про ваше перебування в Болгарії. Ви ж там були таким добровольцем-дорадником, як є постійно в Україні. Але у вас завжди тисяча задумів та тисяча можливих розв'язок їх. З вами ніяк неможливо зупинитися на одній темі, а мимохідь насуваються десятки питань, десятки тем до дискусій. На це однак не дозволяє ані ваш, ані мій час.

Створено...

(Закінчення зі стор. 1)

Ініціяторами цих нарад була Крайова управа Організації Оборони Лемківщини і Головні управи Вояків УПА ім. ген.-хор Романа Шухевича-Тараса Чупринки і Об'єднання кол. Вояків УПА ЗСА і Канади. Вони намітили характер цих відзначень, які стануть плятформою діяльности Крайового комітету.

Найважливішими завданнями Крайового комітету буде придбання фондів на видання вже готових матеріялів про Акцію „Вісла", відбути в усіх церквах в ЗСА загальний день скорботи в намірені 50-річчя жертв Акції „Вісла" і крім цього рядом інших імпрез в жовтні закінчити ці святкування належно підготованою імпрезою.

Ці завдання будуть темою перших нарад Крайового комітету 15-го березня ц. р., на яких будуть оформлені пляни і формат відзначень.

На нарадах 22-го лютого обрано Управу Крайового комітету в такому складі: голова — Варка Бачинська, заступники — пор. Лев Футала, Марійка Дупляк, Юліян Котляр і Михайло Ковальчин, кореспонденційна секретарка — Зеня Брожина, протоколярний секретар — Осип Труш, фінансовий референт — Богданна Походай; вільні члени: д-р Степан Ворох, Олександер Білевич і Володимир Янів.

Як згадано, присутніх представників на цих нарадах було 32 особи, які репрезентували такі установи й організації: НТШ, СУК, „Провидіння", ЗУАДК, „Народна Поміч", Фундація УВУ, УБС, Фундація „Волі", Український Музей, КПС Пласт, УЛТПА, УАКР, Середовище УГВР, Українсько-Американські Ветерани, Об'єднання кол. Вояків УПА, Т-во Вояків УПА ім. ген.-хор. Р. Шухевича-Тараса Чупринки, Асоціяція Українсько-Американських Адвокатів, ОбВУА, „Броди-Лев" —1 УД УНА, Об'єднання Вояків 2-ої Дивізії УНА, СУА, ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ, ОПДУ, СУМА.

ДЕРЖАВНІ УРЯДОВЦІ ДЕПАРТАМЕНТУ ЗДОРОВ'Я повідомили, що вперше від початку епідемії АІДС в 1981 році кількість смертних випадків у ЗСА спричинених згаданою хворобою „поважно" зменшилась. У загальному в усіх реґіонах країни смертність спричинена АІДС зменшилась на 12 відсотків, до 22,000 у перших шістьох місяцях 1996 року у порівнянні з 24,900 випадками в тому самому часі 1995 року.

Українська...

(Закінчення зі стор. 2)

головного президентського радника з економіки. Гальчинський, який зрезиґнував з цього посту у грудні 1995 року, вважається відповідальним за програму переорієнтації первісної „жорсткої" програми-1994 на більш „поміркованний" варіянт, що допускає 5-6 відсотків річного дефіциту замість 1-2 відс. „жорсткого" варіянту. Дані статистики показують, що бюджетний дефіцит близький до цифри, запропонованої раніше Гальчинським.

Покищо Захід підтримує Україну як противагу Росії у реґіоні Центральної та Східньої Европи. Підтримка не може тривати вічно. Від мобілізації внутрішніх виробничих резервів країни залежить як її політичне майбутнє у подальшому відокремленні від Росії й евентуальному приєднанні до НАТО та Европейських економічних структур, так і приплив приватних закордонних інвестицій.

СЛ. П.

ЛЮДМИЛА МОРОЗОВА

мистець-маляр

Нар. 1907 р. в Києві, померла 1-го березня 1997 р. в Гантері, Н.Й.

ПАРАСТАС 7-го березня о год. 7-ій веч.

ПОХОРОННІ відправи в суботу 8-го березня о год. 10-ій в похоронному заведенні Aston Basagic Hunter, N.Y., а опісля Богослуження й Панахида о год. 11-ій в храмі св. Івана Хрестителя в Гантері, Н.Й. Перевезення покійної і похоронення в Україні.

Проханням хворої було не вшановувати квітами, вінками, а жертвувати на потреби дітей та сиріт в Україні.

ШАНУВАЛЬНИКИ Й ДРУЗІ ПОКІЙНОЇ

Православного священика просимо до співучасти у відправах. Телефонувати на число (518) 989-6228.

Помолімось за наших друзів

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Добродіїв Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію у четвер, 6-го березня 1997 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці, в Озон Парку, Н.Й., за блаженнішої пам'яті:

адв. прав ОРЕСТА В. БЕДРІЯ, мол.
ВОЛОДИМИРА БУЦЯКА
д-ра СТЕФАНА ВОЙТОВИЧА
РОМАНА ВОМПЕЛЯ
проф. ПИЛИПА ГАЙДУ
ПЕТРА ГАНЧАРИКА
ЯРОСЛАВА ДЯЧУНА
ОЛЕКСУ ІВАНОЧКА
д-ра ІВАНА КІНДРАТА
о. ЯРОСЛАВА і ЛЮБОВ КНЯГИНИЦЬКИХ
МИХАЙЛА КРИЖАНІВСЬКОГО
СОФІЮ НЕЗД
о. ОЛЕКСІЯ НЕНАДКЕВИЧА
ПАВЛА НІМИЛОВИЧА
інж. ЮЛІЯНА ОХРИМОВИЧА
ІВАНА і МАРІЮ ПОЛЯНСЬКИХ
МАРІЮ ПОПАДЮК
НІНУ МИХАЙЛІВНУ ПРІЦАК
ІГОРЯ ПРОДАНЮКА
ЙОСИФА ПРОДАНЮКА
д-ра ВАСИЛЯ СОКОЛИКА
ОЛЬГУ СКОЦЕНЬ
ІВАНА СНІГУРОВСЬКОГО-СНІГУРУ
д-ра РОМАНА СОСЕНКА
д-ра РУДОЛЬФА ФІШЕРА
МАРІЮ ХОДНОВСЬКУ

Всіх Вп. жертводавців ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатися з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Добродіям ФКУ!
ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА
(ФКУ)

З глибоким сумом повідомляємо, що в суботу 1-го березня 1997 року о год. 3-ій по полудні в шпиталі м. Гадсон, Ню-Йорк, на 90-му році важкого життя померла корифей українського мистецтва XX ст.

СВ. П.

ЛЮДМИЛА МОРОЗОВА

нар. 6-го липня 1907 р. в Києві,
улюблена учениця Федора Кричевського,
авторка сотень живописних творів –
на близькі її серцю теми України, Німеччини, Греції та останнього земного притулку –
м. Гантер у Кетскільських горах.

Нині вони прикрашають музейні і приватні колекції в Україні, Німеччині, Австрії, Англії, Франції, Австралії, Канаді, З'єднаних Стейтах Америки та ін. країнах.

Згідно з волею покійної, її тіло буде перевезено в Україну і поховано в рідному Києві, з яким війна розлучила її в 1943 р.

Попрощатися з тілом покійної в ЗСА можна буде в п'ятницю 7-го березня о год. 7 веч. в *Aston-Basagic Funeral Home, Hunter, N.Y.*

Похоронні відправи відбудуться в Гантерській церкві св. Івана Хрестителя в суботу 8-го березня 1997 року о год. 11-ій ранку.

Вічна пам'ять Людмилі Морозовій — визначній українській мисткині й людині щедрої душі!

Друзі

Зустріч з депутатом у Ботервліті

У неділю, 16-го лютого ц. р., на терені Українсько-американського горожанського клюбу у Ботервліті, Н. Й., відбулася товариська зустріч чисельної української громади Округи Трой–Олбані з народним депутатом України Ігорем Осташем, який відряджений Верховною Радою до ЗСА і перебував тут з діловою візитою.

Незважаючи на свої зайняття, І. Осташ знайшов час для зустрічі у Ботервліті з українською громадою і поділитися своїми думками про сьогодення і майбутнє України.

Організатором зустрічі був олбанський Відділ УККА, під керівництвом д-ра Андрія Шуля, який був ведучим вечора.

Відкрився вечір-зустріч співом гимну „Ще не вмерла Україна", після чого ведучий запросив до Президії двох молодих людей, двох свідомих українців, двох докторів наук — народного депутата України І. Осташа, уродженця України, і доктора медицини Андрія Барана, уродженця Ню Йорку, які були співдоповідачами на тему: „Україна у першому десятилітті незалежности".

Перший ряд залі для глядачів займали наші почесні ветерани, вояки УПА.

В часі ця зустріч співпала з славними сторінками історії України — 22-го січня 1918 року — проголошення незалежности і 29-го січня 1918 року — бою під Крутами, де молоді люди, цвіт нашої нації із зброєю в руках захищали до останнього бійця волю нашої молодої держави.

Власне з доповіддю на цю тему виступила молода уродженка України, яка тепер проживає в Амстердамі, Н. Й., Наталка Яновська. Червоною ниткою її промови була незламність української нації і віра у незалену, вільну українську державу.

Після цього ведучий програмою запросив до виступу І. Осташа, який детально зупинився на досягненнях держави за перші п'ять років незалежности і накреслив ті проблеми, які повинні вирішуватися українським народом в наступному п'ятиріччі.

Другим співдоповідачем був д-р А. Баран, який є директором центру кардіології в Саратоґа, Н. Й. Він розповів про свої взаємовідносини з колеґами з України. Він двічі відвідував Україну за останні п'ять років. Д-р А. Баран бере активну участь у висилці в Україну медичної апаратури, а головне навчальних посібників з медицини (зокрема серцево-судинних захворювань), бо з його слів видно, що медицина України перебуває в дуже жалюгідному стані. А. Баран висловив надію, що вже в цьому році зможе прийняти медичних колеґ з України для передання їм досвіду, набутого ним в ділянці серцево-судинних захворювань.

Після цих співдоповідей ведучий вечора відкрив дискусію у формі запитів і відповідей.

Напередодні І. Осташ підписав угоду про дружбу і співробітництво у галузі економіки, науки і культури між містом Стрий і містами Олбані і Трой.

Зустріч завершилась відспіванням пісні Січових Стрільців „Ой, у лузі червона калина", після чого ведучий запросив усіх присутніх до перекуски з кавою.

Ю. Воробець

Відбудуться Загальні збори УСЦАК

Згідно з обіжником Управи, чергові Загальні збори УСЦАК відбудуться в суботу, 3-го травня цього року на оселі УБС „Верховина" в Ґлен Спей, Ню Йорк. В зборах можуть брати участь офіційні репрезентанти усіх українських спортових осередків, що є членами УСЦАК і мають вирівняні членські вкладки в Централі до 1996 року включно. Обіжники-запрошення взяти участь в цих зборах були вислані на адреси всіх українських спортових осередків, що є членами трьох Деleґатур УСЦАК в ЗСА і Канаді.

Цікавими для учасників цих зборів будуть звіти Управи, що включатимуть крім докладних даних про внутрішню діяльність (річні чемпіонати різних видів спорту), видатну активність на зовнішньому відтинку, яким була вагома співпраця з НОК і спортовими федераціями України.

В часі святкової вечері відбудеться чергове відзначення визначних діячів УСЦАК пропам'ятними плякетами. На Загальних зборах можна буде набути примірники видання довідника „На Олімпійських хвилях".

Довідник „На Олімпійських хвилях"

Члени й приятелі УСЦАК і взагалі прихильники українського спорту знайдуть в цьому виданні основніші історичні факти про цю українську спортову установу: її діячів, що входили до поодиноких Управ від 1955 до 1996 років, короткі дані про поодинокі делеґатури, вершки підсумкових табель річних чемпіонатів УСЦАК з діючих ділянок спорту, Українських Спортових Ігрищ Молоді, Вільної Олімпіяди в Етобікок, Канада, ілюстровані матеріяли про Українську Спортову Олімпіяду у Філядельфії, що пройшла під патронатом УСЦАК, ілюстровані фотознимками матеріяли про виступи збірних УСЦАК в часі турне у Західню Україну в 1991 році.

В другому розділі книжки — матеріяли й документальні дані у вагомій співпраці УСЦАК з НОК України для підтримки Збірних України в Олімпіядах в Ліллегаммері і Атланті, як теж в процесах відродження спорту в Україні. Є подані докладні фінансові звіти, приходи із збірок та видатки на найважливіші проєкти спорту в Україні.

Редагує Омелян Твардовський

На закінчення другого розділу поміщені оригінальні листи-подяки від чолових діячів НОК України, голів окремих спортових федерацій України, як теж інформативну ілюстровану фотознимками статтейку про виступ олімпійців України в Атланті. Зацікавлені можуть замовити собі це видання, висилаючи суму 12 дол., що включає поштову пересилку, на адресу: USCAK–Dovidnyk, 680 Sandford Ave., Newark, N. J. 07106.

В пам'ять Юрія Храневича

Про несподіваний відхід у вічність Юрія Храневича вже були згадки в щоденнику „Свобода" у формі клепсидр. Цим разом хочемо коротенько згадати покійного, як видатного й заслуженого для організованого українського спорту спортовця і спортового діяча. Саме в цих ділянках він відзначався продовж кількох десятків років, починаючи вже в 60-их роках. Тоді Юрій був визначним змагуном в ланці настільного тенісу „Ч. Січі" і вигравав звання чемпіона в ряді турнірів тодішнього СУАСТ–Схід, пізніше USCAK, як теж в численних американських турнірах. Від 1978 року він успішно виконував обов'язки провідника ланок настільного тенісу в Делеґатурі-Схід і рівночасно в УСЦАК. Організував і проводив турніри в цій ділянці спорту, активно змагався до 1988 року, коли востаннє перевів турнір настільного тенісу Української Спортової Олімпіяди у Філядельфії, де ще теж виграв бронзову медалю. Після цього ця ділянка спорту занепала серед нашої молоді і її не стало в УСЦАК. Юрій продовжував бути активним в цьому спорті на американській арені. Завдяки великому вкладові в цей спорт Юрій був призначений федерацією пінг понґу /ІТТФ/ЗСАТТ/ міжнародним суддею і прийнятий в членство ІТТС. Покійний був теж вибраний секретарем заряду мужів довір'я Американської федерації настільного тенісу. В зв'язку з цими обов'язками часто подорожував в різні країни Европи, Азії та Південної Америки.

Пам'ять про покійного Юрія залишиться назавжди, як одного з найвидатніших українських спортовців і спортових діячів в УСВТ „Ч. Січ", УСЦАК і Американській федерації настільного тенісу.

О. Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" віцечемпіоном футбольного турніру

В суботу, 22-го лютого ц. р. в Ню Йорку відбувся ІІ-ий річний відкритий міжнародний турнір з „Міні-футболу". Цим разом він був присвячений відкриттю спортової школи „Саккер Ню Йорк-2000".

Змагання пройшли в новому приміщенні, яке має два криті футбольні грища для „Міні-футболу". Як і в минулому році, в турнірі взяли участь п'ять дружин. Але складом своїх учасників він був значно вищим, як торік. Переможець минулорічного турніру „Бенсоргерст" цим разом вийшла тільки третім.

А боротьба за перше місце розгорнулася між відомою дружиною УСВТ „Чорноморська Січ" та професійним еспанським клюбом „Васко". Вигравши з усіма своїми суперниками, ці дві дружини зустрілися між собою. Звітова гра принесла для глядачів велике задоволення, які пережили багато емоцій. Остаточно перемогу здобули футболісти „Васко", вислідом — 5:4. Її тренером є українець — Ігор Чупенко. Віце-чемпіонат здобула „Ч. Січ", тренером якої був Михайло Паливода. Найвлучнішим бомбардиром турніру вийшов капітан „Ч. Січі" Петро Борецький, кращим оборонцем вийшов Ігор Гешко („Політехнік", Київ), кращим воротарем визнаний воротар „Васко". Кінцевий показник ігор турніру: 1. „Васко". 2. УСВТ „Ч. Січ". 3. „Бенсоргерст" СК. 4. ФК „Брайтон". 5. „Політехнік", Київ. Головний суддя турніру Володимир Ковальов.

В. К.

Новий осяг плавака „Ч. Січі" чемпіона УСЦАК

15–16-го лютого в Баффало відбулися 66-ті плавацькі першості ЗСА, що їх спонзорує фірма Філліпс. В цих змаганнях взяв участь чоловий плавак УСВТ „Ч. Січ" Рон Карнаух, який на 200-метровій блакитній доріжці, в змінному стилі, здобув золоту медалю. Як вже відомо, Карнаух є чемпіоном УСЦАК, що їх здобув у першенствах УСЦАК в трьох різних конкуренціях. Під сучасну пору Карнаух студіює в Медичному коледжі в Ню Джерзі, постійно вправляє плавання і плянує брати участь в усіх основніших плавацьких змаганнях ЗСА.

В Албанії...

(Закінчення зі стор. 1)

чому не допомогло. Навіть перестороги про те, що буде ужито „залізної руки" щоб привести лад в країні не дали покищо жодних успіхів.

Всі ці протести та демонстрації є наслідком шахрайської фінансової інтриги, в якій багато албанців втратили всі свої ощадності, а уряд в ніякий спосіб не старався дослідити причин цього скандалу.

Тепер, коли все почало виходити поза межі порядку, С. Беріша силою та диктаторством з участю таємної служби безпеки намагається зберегти бодай тимчасово владу в своїх руках. Одначе на думку аналітиків та европейських дипломатів це може бути запізно.